

Collegebesluit

Onderwerp: Startprogramma Haarlem Circulair 2030

BBV nr.: 2016/82431

1. Inleiding

We staan aan de vooravond van de omslag van een lineaire naar een circulaire economie: een economie die is gebaseerd op hergebruik van producten en waarin reststoffen opnieuw worden benut. De economische ordening gaat in cirkels: er zijn alleen grondstoffen die opnieuw worden ingezet. Deze omslag is noodzakelijk om de uitputting van grondstoffen te keren en de vervuiling tegen te gaan.

We maken samen met partijen in de stad de start met de transitie naar deze circulaire economie. Dit is een uitwerking van het coalitieakkoord, het Duurzaamheidsprogramma 2015 - 2019 (programmaliijn 7: verduurzamen lokale economie) en de Economische Agenda Haarlem Samen Doen 2016-2019. Via het bijgevoegde startprogramma 'Naar een Circulair Haarlem' (bijlage 1) wordt via vijf programmaonderdelen, ofwel 'cirkels', de verkenning naar wat nodig is in gang gezet. Het sleutelwoord daarbij is magneetwerking. Activiteiten zijn gericht op verdere verbreding van de omslag van lineair naar circulair in latere jaren. Het gaat om onderdelen die nog niet in andere, lopende duurzaamheidsprogramma's zijn belegd. Het startprogramma is gericht op het reduceren van de afvalstroom, het transformeren van productieprocessen & grondstoffen en reductie & hergebruik van afval. Het startprogramma is in co-creatie met maatschappelijke partners opgesteld.

2. Besluitpunten college

1. Het college stelt de uitwerking van circulaire economie in Haarlem zoals staat aangegeven in bijgevoegd startprogramma 'Naar een Circulair Haarlem' vast.
2. Het college legt het startprogramma 'Naar een Circulair Haarlem' ter bespreking voor aan de commissie beheer.
3. De lasten van dit besluit bedragen € 110.000,=. Deze zijn beschikbaar binnen het beleidsveld 4.1 Duurzame Stedelijke Vernieuwing.
4. De media ontvangen een persbericht.

3. Beoogd resultaat

Met de vijf cirkels en de daarin opgenomen activiteiten (zie bijlage 1) wordt de basis gelegd om te komen tot een circulair Haarlem. Hiermee richten we ons op het eindbeeld om in 2030 te bereiken: hergebruik van grondstoffen, geen afval en maximale vermindering van sociale uitval. Omdat nu nog niet is aan te geven hoe snel dit gaat en welk draagvlak gerealiseerd wordt, zijn voor de tussen liggende jaren nog geen kwantitatieve doelstellingen opgenomen.

4. Argumenten

Het besluit past in het ingezet beleid en de vastgestelde begroting

Het startprogramma Haarlem Circulair is een uitwerking van het coalitie programma en het vastgelegde duurzaamheid en economisch beleid. De inzet in dit programma is primair gericht om in de komende jaren het vliegwiel van circulair denken, handelen en doen op gang te brengen en te zien wat voor verdere inzet nodig is. Jaarlijks wordt op de voortgang gerapporteerd.

Verkennen wat in de komende jaren nodig is:

Behoudens het onderdeel SPA, is dit startprogramma ook gericht om te achterhalen wat in de komende jaren aanvullend op de inzet vanuit de stad, nog door de gemeente zelf moet worden

gedaan. Op basis van de resultaten bepalen we verdere activiteiten binnen de kaders van beschikbare capaciteit en middelen.

De omslag komt vanuit de stad zelf

Inwoners, instellingen en bedrijven gaan zelf de overgang naar het circulair handelen en produceren maken. Daarom is het bijgevoegde startprogramma een product van samenwerking. De gemeente stimuleert, faciliteert en regisseert. De gemeente neemt geen taken over. Partijen in de stad zijn zelf de beste initiatiefnemers. Dit komt naar voren in de elf opgenomen Stadslab-projecten en in het restafval-onderzoek bij maakbedrijven.

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld

De gemeente zet zelf een stempel op het circulair handelen door het aspect circulair maximaal binnen de eigen duurzame inkoop in te bedden, en door ervoor te zorgen dat eigen medewerkers zich in hun activiteiten richten op de uitgangspunten van de circulaire samenleving. De gemeente gaat onderzoeken of toetreding tot de green deal circulair inkopen meerwaarde biedt.

MRA-brede aanpak is noodzakelijk:

Gemeenten versterken elkaar door afstemming en samenwerking. Daarom zet Haarlem zich actief in om in MRA verband activiteiten in gang te zetten, onder meer via een MRA-HUB gericht op het gezamenlijk met andere gemeenten organiseren van het hergebruik van restafval. Deze MRA inzet moet passen binnen de business case van het programma SPA.

De cirkels versterken elkaar

Circulaire economie kan niet vanuit één aanvliegroute benaderd worden. Het vereist een integrale aanpak, waarbij alle cirkels betrokken zijn. De vijf initiële cirkels zijn startpunten van waaruit circulaire economie wordt benaderd. De cirkels en de daaruit voortkomende ontwikkelingen, vullen elkaar aan.

Een circulaire economie is inclusief:

Circulaire economie heeft niet uitsluitend invloed op economisch-financiële aspecten. Ook het sociale domein ondervindt voordelen van de transitie naar circulair. Circulaire economie biedt kansen om iedereen in de samenleving te laten deelnemen en van waarde te kunnen zijn. De Haarlemmer, ook met afstand tot de arbeidsmarkt, kan een bijdrage leveren aan de circulaire keten.

Financiële paragraaf

Behoudens de Cirkel SPA is dit startprogramma er op gericht om met de genoemde activiteiten ontwikkelingen in gang te zetten en te achterhalen wat in de jaren daarna nog nodig is. Dekking voor de start activiteiten 2016 /2017 is voorzien zoals hierna aangegeven. Als we op basis daarvan concreet inzicht hebben op vervolg activiteiten kan vanaf 2018 voor het programma circulair een beroep gedaan worden op de jaarlijkse extra middelen Duurzaamheid, Fiets en Groen. Dit op basis van toedeling via de programmabegroting.

Voor de start activiteiten is de dekking als volgt:

€ 20.000 voor de elf stadslab projecten uit het budget duurzame stedelijke vernieuwing. Bezien wordt of uit de 2^e tranche gelden duurzame stedelijke vernieuwing, additioneel budget voor het stadslab gevonden kan worden. Dit budget is bedoeld voor organisatorische kosten,

zoals bijvoorbeeld: lezingen, het geven van masterclasses voor bewoners en bedrijven, de reizende tentoonstelling.

In 2016 is € 80.000,= voor het brede reststromen onderzoek in de cirkel Gebiedsaanpak Waarderpolder, te dekken uit de Extra Middelen Duurzaamheid, Fiets en Groen. Uit dit budget wordt het reststoffen onderzoek bij maakbedrijven in de Waarderpolder uitgevoerd en wordt daar circulaire bedrijfsvoering in gang gezet. De uitvoering loopt door in 2017.

Voor de communicatie omtrent het startprogramma wordt gebruik gemaakt van gelden uit zowel het budget voor de gebiedsgerichte verduurzaming Waarderpolder, als de stedelijke vernieuwingsgeld.

De cirkels MRA en SPA kennen een eigen dynamiek met een bijbehorend budget. Bij de MRA zal het primair gaan om afspraken over reststoffen hergebruik, met als uitgangspunt een sluitende business case. De cirkel Strategisch Afval Plan (SPA) wordt gefinancierd uit middelen ten behoeve van het programma SPA.

De cirkel circulair gemeentelijk handelen gaat met name over inkoop en gedrag. Voor deze cirkel is geen budget beschikbaar. Deze wordt opgepakt binnen de bestaande capaciteit. Over de aansluiting bij de green deal inkoop, wordt middels een separate nota geadviseerd.

Voor de komende drie jaar is € 10.000,= beschikbaar voor de kosten van projectbegeleiding van het programma circulair (voor 2016, 2017 en 2018), te dekken uit de extra middelen Duurzaamheid, Fiets en Groen.

Andere financieringsbronnen, zoals subsidies en fondsen ten behoeve van circulariteit, worden onderzocht.

5. Risico's en kanttekeningen

Magneetwerking duurt langer dan verwacht

Er is budget voor de eerste 2 jaar om als gemeente het vliegwiel te zijn in dit proces naar circulariteit. De omslag moet vooral vanuit inwoners en bedrijven gaan komen. Als een langere periode dan 2 tot 3 jaar nodig is om de ontwikkeling te stimuleren dan is daar nieuw budget voor nodig. Dat kan door duurzaamheidsmiddelen voor de bestaande projecten te herschikken en daarmee aanvullende middelen voor Circulaire Economie beschikbaar te krijgen.

Nulmeting nog niet voorhanden

Monitoring op prestaties is onderdeel van de uitwerking. Hiervoor is het nodig om over een nulmeting te beschikken. Voorwaarde voor het uitvoeren van de nulmeting is de bereidheid van bedrijven om gegevens te verstrekken.

6. Uitvoering

Voor de cirkels worden activiteiten uitgewerkt in een werkprogramma /plan van aanpak en een communicatiestrategie (eind 2^e kwartaal 2016). Dit gebeurt in afstemming met de begeleidende projectgroep.

In 2017 worden activiteiten geactualiseerd en ontvangt de commissie een voortgangsrapportage. Over de samenwerking met de MRA wordt de commissie tussentijds separaat geïnformeerd.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Start naar een Circulair Haarlem (startprogramma)

de secretaris

de burgemeester